

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของ องค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม

ระยะที่ 2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์บุคคล

ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล แห่งละ 4 คน ประกอบด้วย นายกองตำบลบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารสถานศึกษา และนักวิชาการศึกษา ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 124 แห่ง มีทั้งสิ้น 496 คน (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น: เว็บไซต์)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นายกองตำบลบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารสถานศึกษา และนักวิชาการศึกษา ที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 56 แห่ง มีทั้งสิ้น 224 คน โดยใช้สูตรคำนวณ ของทาโร่ ยามานะ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 35) แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลาก

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

โดย n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

E = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (โดยในวิจัยครั้งนี้กำหนดให้เท่ากับ 0.05)

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{496}{1 + (496)(0.05^2)} \\ &= \frac{496}{1 + (496 \times .0025)} \\ &= 221.429 \end{aligned}$$

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการคำนวณและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ได้สามารถเป็นตัวแทนของประชากรอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 224 คน

ในการวิจัยครั้งนี้ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล แห่งละ 4 คน ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารสถานศึกษา และนักวิชาการศึกษาดังนั้นจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จึงได้้องค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 56 แห่ง ในเขตจังหวัดมหาสารคาม

การสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการเลือกสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) วิธีการคือ ทำกล่องจับสลาก 1 กล่อง พร้อมเขียนรายชื่อองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 124 แห่ง ใส่ลงในกล่องแล้วจับสลากครั้งละ 1 ใบ สลากที่จับได้ทุกใบนำกลับคืนในกล่อง เพื่อให้ทุกรายชื่อประชากรในการวิจัย มีโอกาสได้ถูกเลือกเท่าๆ กัน หากได้รายชื่อเดิมให้จับสลากใหม่ จนกระทั่งได้้องค์การบริหารส่วนตำบลครบจำนวน 56 แห่ง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดจำนวน 1 ฉบับ มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ

ด้านที่ 2 ด้านการจัดการเรียนการสอน

ด้านที่ 3 ด้านจัดกิจกรรมส่งเสริมในโรงเรียน

ด้านที่ 4 ด้านกิจกรรมส่งเสริมชุมชนสัมพันธ์

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมโดยใช้การแจกแจงความถี่และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แบบพรรณนาวิเคราะห์

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพ ตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับทฤษฎี หลักการ นโยบายแนวทางการพัฒนาประเทศ ไปสู่ประชาคมอาเซียนทางการศึกษา

3.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามและเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการสร้างเครื่องมือ ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3.3 สร้างแบบสอบถามขึ้นมา 1 ฉบับ ให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดในการวิจัย

3.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อแนะนำและตรวจสอบ ความถูกต้องตลอดจนลักษณะของการใช้ภาษา แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่า IOC (Index of item objective congruence) ตามเกณฑ์ ดังนี้

+1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 หมายถึง ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยและนิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

นายชัยยนต์ ผือ โย วุฒิการศึกษาศ.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนเสื่อโก้ววิทยาสรรค์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านเนื้อหา ภาษา

นายสมนึก สุวรรณมุต วุฒิกการศึกษา กศ.ม. (สาขาการวัดผลการศึกษา)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้าน โนนรังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๒
ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

ว่าที่ร้อยโท ศศ.ดร.ณัฐชัย จันทชุม วุฒิกการศึกษา คอ.ค. (วิจัยและพัฒนา
หลักสูตร) ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย

3.6 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและนำเสนอ
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง

3.7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับ ประชากร
ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน คือ องค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม ที่
เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารสถานศึกษา และ
นักวิชาการศึกษา

3.8 นำแบบสอบถาม มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้ง
ฉบับ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .47
ถึง .86 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .93

3.9 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ศึกษาเสนอต่อท้องถิ่นจังหวัด
มหาสารคาม และ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล 56 แห่ง ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในจังหวัด
มหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลตอบ
แบบสอบถาม

4.2 ผู้วิจัยแต่งตั้งผู้ช่วยผู้วิจัยประจำองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่งให้
รวบรวมแบบสอบถามจากผู้ตอบแบบสอบถามกลับคืนให้ผู้วิจัย และขอรับแบบสอบถามคืน
ด้วยตนเอง พร้อมตรวจสอบความเรียบร้อยในการตอบแบบสอบถาม

5. การจัดการกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนต่อไปนี้

5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนและเรียบเรียงลำดับแบบสอบถาม

5.2 ให้คะแนนแบบสอบถามแต่ละข้อตามเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 คะแนน หมายถึง มีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับมาก

3 คะแนน หมายถึง มีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีการเตรียมความพร้อมในระดับน้อยที่สุด

5.3 นำคะแนนที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผู้วิจัยมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมขององค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลตอนที่ 1 วิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) จำแนกตามสถานภาพ

2. ข้อมูลตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ของการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม โดยเปรียบเทียบเกณฑ์ค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์การประเมินตามวิธีการของบุญชม ศรีสะอาด (2553 : 121) ดังนี้

คะแนน 4.51-5.00 หมายถึง มีการเตรียมความพร้อมในอยู่ระดับมากที่สุด

คะแนน 3.51-4.50 หมายถึง มีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับมาก

คะแนน 2.51-3.50 หมายถึง มีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนน 1.51-2.50 หมายถึง มีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับน้อย

คะแนน 1.00-1.50 หมายถึง มีการเตรียมความพร้อมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ข้อมูลตอนที่ 3 นำคำถามปลายเปิดที่ผู้ตอบแบบสอบถามมาสรุปและทำการเสนอเพื่อแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพเครื่องมือ 6.1.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 99) ดังนี้

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
 K แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1) ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 101)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2) ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 102)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

6.2.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบสภาพการเตรียมความพร้อมของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน โดยที่จำแนกตามสถานภาพ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ระยะที่ 2 ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม

ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์บุคคล เพื่อให้ทราบถึง การเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคามว่าเป็นอย่างไร ในแต่ละด้านตามกรอบการวิจัย มีการดำเนินงานดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

โดยผู้วิจัยได้พิจารณาคุณสมบัติดังนี้ เป็นคณะกรรมการแผนยุทธศาสตร์จังหวัด พิจารณาจาก ตัวแทนเครือข่ายนักวิชาการองค์การบริหารส่วนตำบลในการปฏิรูปการศึกษา และเป็นผู้ที่ทำหน้าที่บริหารจัดการกำลังปฏิบัติหน้าที่หรือมีผลงานทางวิชาการ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ จำนวน 16 คน ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 4 คน ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 4 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน และนักวิชาการศึกษา จำนวน 4 คน ในเขตจังหวัดมหาสารคาม โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2542: 102)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ (อรุณี อ่อนสวัสดิ์, 2551 : 147) บันทึกการสัมภาษณ์ประเด็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางในการจัดสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนด

3.2 สร้างประเด็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนขององค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดมหาสารคาม

3.3 นำประเด็นคำถามเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ

3.4 ปรับปรุงแก้ไขประเด็นคำถามที่คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอแนะ

3.5 เลือกประเด็นคำถามที่เหมาะสมเพื่อกำหนดการแบบสัมภาษณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ จดบันทึกในขณะที่ทำแบบสัมภาษณ์และหลังจากดำเนินการแบบสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยได้ทำการถอดเทปและสรุปตามประเด็นแบบสัมภาษณ์

5. ข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการตีความและสร้างข้อสรุป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์มีลักษณะเป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ นำเสนอในลักษณะข้อมูลเชิงพรรณนา